

Monumentnummer*: 526656

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 07 juni 2004
Kadaster deel/nr 82743/28

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Dinteloord Steenbergen Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Dinteloord

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Dinteloord H 802

Omschrijving**

Inleiding

Vrijstaand BOERENWOONHUIS met bakhuisje en Vlaamse schuur, gelegen op een ruim erf met een treurwilg en een berk, in een open polderlandschap. Het boerenwoonhuis met dragende stenen muren, dat dateert uit XVIII B en in XIX B is uitgebreid, ligt met de nok evenwijdig aan de weg. Het pand is gebouwd in ambachtelijk-traditionele stijl. Achter het huis ligt een klein schuurtje. Eveneens achter het huis ligt, haaks op de weg, een Vlaamse schuur die echter vanwege een ingrijpende modernisering buiten de bescherming valt. Verbouwing, waarbij o.a. het oorspronkelijke pannendak werd gewijzigd in een rieten dak, in 1995.

Omschrijving

Het eenlaagse boerenwoonhuis op een rechthoekige plattegrond heeft een afgewolfd zadeldak. De voorgevel met de ingang bevindt zich aan een korte zijde. Aan de tegenoverliggende zijde is in XIX B op asymmetrische wijze een smallere aanbouw onder zadeldak tussen puntgevels met vlechtingen gerealiseerd. Beide daken waren oorspronkelijk gedekt met rode Hollandse pannen, maar zijn rond 1995 vervangen door riet. Op het dak bevinden zich geen schoorstenen meer. De muren zijn boven een grijze gepleisterde plint opgetrokken uit gele IJsselsteen, waarbij die van de aanbouw meer naar oranje helt. De voorgevel is in ca. 1950 in machinale gele steen van afwijkend formaat vernieuwd. De lange zijgevel links ten opzichte van de voorgevel is geheel gepleisterd en, behoudens de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

grijze plint, wit geschilderd. De asymmetrisch ingedeelde voorgevel heeft een moderne voordeur (1995) met een van een kruisroede voorzien bovenlicht. Het lage negenruits raam links en het veel hogere zesruits raam rechts waren oorspronkelijk schuiframen, maar zijn rond 1995 met behoud van de vroegere indeling als draairamen vernieuwd. Dat geldt ook voor de zolderverdieping, die links een smal, hoog negenruits venster en rechts een gedrukt negenruits venster vertoont. De benedenvensters hebben vernieuwde dubbele opgeklampte luiken. Alle ramen en deuren zijn witgeschilderd, de kozijnen standgroen en de luiken hebben binnen een standgroene omranding spiegels met rood-witte zandlopermotieven, die in ca. 1995 door de Betuwse bewoners zijn aangebracht in plaats van de oorspronkelijke groene rand met witte spiegels. Staafankers. De zijgevel rechts heeft boven een gepleisterde, grijs geschilderde plint twee grote zesruits schuiframen met cementen omranding. Ertussen is de rollaag van een dichtgezette deuropening zichtbaar. Geheel rechts het negenruits schuifraam van een opkamer, boven een klein keldervenster. Het keldervenster heeft een groen luikje, de vensters dubbele opgeklampte luiken met zandlopermotieven. Het houtwerk aan deze gevel is nog grotendeels origineel. De zijgevel links, die geheel witgepleisterd is, heeft drie oorspronkelijke negenruits schuiframen met oude dubbele luiken. Geheel achter bevond zich vroeger de nu dichtgezette deur die toegang gaf tot de zolderverdieping. De achtergevel wordt voor een deel aan het oog onttrokken door een smallere aanbouw, waarin zich de keuken bevindt. Centraal in de oorspronkelijke achtergevel bevindt zich een gedicht venster, waarvan de rollaag en bouwsporen nog zichtbaar zijn. Daarboven op zolderniveau zit nog een oorspronkelijk zesruits schuifraam. Geheel onderin nog het keldervenstertje zonder glasruit, maar met een groen luikje. De schuine dakvlakken hebben vlechtingen, waarvan de rechtse slechts op de zolder van de aanbouw zichtbaar zijn.

De aanbouw op rechthoekige plattegrond met een sinds 1995 rietgedekt zadeldak tussen tuitgevels met vlechtingen is smaller dan het woonhuis, maar heeft daarmee één zijgevel gemeenschappelijk. De gepleisterde linker gevel heeft slechts een dichte, groen geschilderde deur en een negenruits schuifraam met dubbele opgeklampte luiken. De andere lange zijgevel is evenals de achtergevel ongepleisterd gebleven en uit IJsselsteen opgetrokken. De gevel vertoont links een negenruits schuifraam en rechts een zesruits schuifraam, beide met dubbele opgeklampte luiken. De achtergevel heeft op zolderniveau een venster met een negenruits draairaam. De begane grond is blind. Links uit het midden een steunbeerachtige uitbouw.

De oorspronkelijke indeling is goeddeels bewaard gebleven. Een lange gang met verlaagd plafond en kleurige tegeltjes uit de jaren dertig loopt van de voordeur naar de keuken in het achterhuis. Rechts zijn twee kamers aangevoegd tot een grote woonkamer. Daarachter bevindt zich de toegang tot de kelder met een gemetseld kruisgraatgewelf. Boven de kelder een opkamer met bedstede. De kleine kamer direct links na de voordeur is als garderobe bij de gang getrokken. Verder links een slaapkamer en geheel achterin de nieuwe houten trap naar de zolderverdieping, die voorheen slechts via een deur op deze plaats van buitenaf bereikbaar was. In het voorhuis bevindt zich geen schouw of stookplaats meer. De aanbouw wordt geheel gebruikt als keuken en bijkeuken. Hier bevindt zich, zij het gemoderniseerd, de enige oude stookplaats van het huis. Op zolder zijn enkele slaapkamers gemaakt, waarbij de oude spanten, die op de vloer rusten, in het zicht gebleven zijn. De drie uit gekantrecht eikenhout gemaakte en deels met forse gesmede spijkers bevestigde spantjucken boven het voorhuis zijn duidelijk ouder (XVIII B) dan de twee spantjucken van gezaagd eiken boven het achterhuis (XIX B). De laatste hebben twee boven elkaar gelegen spruitbalken waarvan de bovenste op de rechte spantbenen is afgeschoord.

Het vlak achter het huis gelegen schuurtje dat wellicht vroeger als bakhuisje kan hebben gefungeerd, is op een rechthoekige plattegrond opgetrokken uit IJsselsteen. Het zadeldak tussen puntgevels is belegd met rode Hollandse pannen. In de voorste geveltop bevinden zich drie duivengaten. Daaronder een standgroen geschilderd luik, uiterst links de oorspronkelijke deur met oude gehengen. De linker zijgevel telt twee lunetvormige gietijzeren stalramen met ieder vijf ruiten. De overige gevels zijn blind. Binnen is er een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ongedeelde ruimte zonder zoldering. Middenin bevindt zich een eenvoudig spantpaar. Gordingen en sporen ontbreken. De kap is beschoten met brede delen.

Waardering

Het boerenwoonhuis uit XVIII B-XIX B is van algemeen belang. Het is van cultuurhistorische betekenis als voorbeeld van de ontwikkeling van het vrijstaande boerenhuis met dragende muren in het jonge polderland van West-Brabant. Het is van architectuurhistorische waarde vanwege de betrekkelijk gaaf bewaard gebleven architectuur en de aanwezigheid van een gemetseld kruisgraatgewelf in de kelder. Het heeft ensemblewaarde wegens de hoogwaardige kwaliteit van de bebouwing en de historisch-ruimtelijke relatie met het open polderlandschap, inzonderheid vanwege zijn ligging in combinatie met het bakhuisje en de Vlaamse schuur op een ruim erf achter een grote treurwilg.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument